

5 Mai

Duminica Învierii Domnului

CANONUL SÂMBETEI CELEI MARI ȘI UTRENIA ÎNVIERII

În noaptea Sfințelor Paști, după ce perdele și acoperămintele roșii din biserică au fost schimbate cu cele luminate, către orele 11, paracliserul (cântărețul) bate toaca și trage clopotele îndelung. Preotul vine în biserică, închinându-se, ca de obicei, la sfintele icoane, sărutându-le și zicând și troparele rânduite. Toate luminile rămân stinse, păstrându-se aprinse numai candela și o lumânare în sfântul altar (pentru ca să se vadă la îmbrăcarea veșmintelor, apoi se stinge) și una la strană (sau la analogul din mijlocul bisericii) pentru cântăreți. Punându-și epitrahilul de culoare roșie, preotul dă binecuvântarea de început, din fața ușilor sfinte:

Preotul: **Binecuvânt este Dumnezeuul nostru, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor.**

Poporul: Amin.

Preotul: Mărire ție, Dumnezeul nostru, mărire ție.
Împărate ceresc...

Poporul: Sfinte Dumnezeule... Mărire Tatălui...
Preasfântă Treime... Doamne, îndură-te spre noi... Mărire Tatălui... Tatăl nostru...

Preotul: Că a ta este împărăția, și puterea, și mărirea, a Tatălui, a Fiului, și a Sfântului Spirit, acum și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeul nostru.

Poporul: Doamne, îndură-te (*de 3 ori*)

Mărire... Și acum...

Psalmul 50

Miluieste-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta,
și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge

fărădelegea mea.

Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea
și de păcatul meu curățește-mă.

Că fărădelegea mea eu o cunosc
și păcatul meu înaintea mea este pururea.

Tie unuia am greșit

și ce este rău înaintea Ta am făcut,

Ca să te arăți drept întru cuvintele Tale
și biruitor să ieși când te vor judeca.

Că iată întru fărădelegi am fost conceput
și în păcate m-a născut maica mea.

Că iată adevărul ai iubit;

cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale,
le-ai arătat mie.

Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți;

spăla-mă-vei și mai mult decât zăpada mă voi albi.

Auzului meu vei da bucurie și veselie;

bucura-se-vor oasele mele cele umilite.

Întoarce fața Ta de la păcatele mele

și toate fărădelegile mele șterge-le.

Inimă curată zidește intru mine, Dumnezeule

și Spirit drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele.

Nu mă lepăda de la fața Ta

și Spiritul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.

Dă-mi iarăși bucuria mântuirii Tale

și cu Spirit stăpânitor mă întărește.

Învăța-voi pe cei fără de lege căile Tale

și cei păcătoși la Tine se vor întoarce.

Mântuiește-mă de sânziuri, Dumnezeu,

Dumnezeul mântuirii mele;

bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.

Doamne, buzele mele vei deschide

și gura mea va vesti lauda Ta.

Că de ai fi voit jertfă, ți-aș fi adus;

arderile de tot nu le vei binevoi.

Jertfa lui Dumnezeu: spirit umilit;

inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi.

Bine fă, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului,

și să se zidească zidurile Ierusalimului.

Atunci bineplăcute-Ți vor fi jertfa dreptății,

prinosul și arderile de tot;

atunci vor aduce pe altarul Tău vițeii.

CANONUL SÂMBETEI CELEI MARI

Cântarea I, glas 6
Irmos

Pe Cel ce a acoperit cu valul mării oarecând pe prigonitorul tiran, sub pământ L-au ascuns feciorii celor mântuiți. Iar noi, ca fecioarele, să cântăm Domnului, căci cu mărire s-a preamărit.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Doamne Dumnezeuul meu, cântare de ieșire și laudă de îngropare voi cânta Ție, Celui ce mi-ai deschis intrările vieții cu îngroparea Ta, și moartea și iadul cu moartea Ta ai omorât.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Sus pe scaun și jos în mormânt, cunoscându-Te cele mai presus de lume și cele de sub pământ, Mântuitorul meu, s-au cutremurat de moartea Ta; că mai presus de gând Te-ai văzut mort, Începătorule al vieții.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Ca să umpli toate de slava Ta, Te-ai coborât în cele de dedesubt ale pământului; că nu s-a ascuns de Tine ființa mea cea din Adam, și îngropându-Te m-ai înnoit pe mine, cel stricat, Iubitorule de oameni.

Irmos

Pe Cel ce a acoperit cu valul mării oarecând pe prigonitorul tiran, sub pământ L-au ascuns feciorii celor mântuiți. Iar noi, ca fecioarele, să cântăm Domnului, căci cu mărire s-a preamărit.

Cântarea III, glas 6

Irmos

Pe Tine, Cel ce ai spânzurat pe ape tot pământul, fără ținere, văzându-Te făptura răstignit în locul Căpățânii, de multă spaimă a fost cuprinsă, grăind: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Închipurile îngropării Tale le-ai arătat, înmulțind vedeniile; iar acum cele ascunse ale Tale, văzute le-ai făcut cu dumnezeiască bărbăție și celor din iad, Stăpâne, care grăiesc: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Întinsu-Ți-ai palmele și ai împreunat cele depărtate de demult; iar cu înfășurarea giulgiului, Mântuitorule, și cu mormântul ai dezlegat pe cei legați, care grăiau: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

În mormânt și sub peceti Te-ai cuprins, Nemuritorule, de bunăvoie; că puterea Ta Ți-ai arătat prin fapte, cu dumnezeiasca lucrare, celor ce cântă: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne, Iubitorule de oameni.

Irmos

Pe Tine, Cel ce ai spânzurat pe ape tot pământul, fără ținere, văzându-Te făptura răstignit în locul Căpățânii, de multă spaimă a fost cuprinsă, grăind: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Sedealna, glas 1

Mormântul tău, Mântuitorule, ostașii păzindu-l, morți s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, pierzătorul stricăciunii; la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt, la singurul Dumnezeuul nostru.

Cântarea IV, glas 6

Irmos

Smerenia Ta cea dumnezeiască pe Cruce, mai înainte văzând-o Avacum, spăimântându-se a grăit: Tu ai tăiat tăria celor puternici, Bunule, unindu-Te cu cei din iad, ca un atotputernic.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Astăzi ai sfințit ziua a șaptea, pe care o ai binecuvântat întâi cu încetarea lucrărilor; că toate le prefaci și le înnoiești, odihnindu-Te, Mântuitorul meu, și iarăși zidindu-ne.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Biruind Tu cu puterea Dumnezeirii, sufletul Tău de la trup s-a despărțit; că a rupt amândouă legăturile: a morții și a iadului, cu puterea Ta, Cuvinte.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Iadul întâmpinându-Te, Cuvinte, s-a amărât văzându-Te om îndumnezeit rănit de bătaii și Atotputernic; și de înfricoșătorul Tău chip a rămas fără de glas.

Irmos

Smerenia Ta cea dumnezeiască pe Cruce, mai înainte văzând-o Avacum, spăimântându-se a grăit: Tu ai tăiat tăria celor puternici, Bunule, unindu-Te cu cei din iad, ca un atotputernic.

Cântarea V, glas 6

Irmos

Lumina cea neînserată a dumnezeieștii arătării Tale, Hristoase, care s-a făcut spre noi, pentru milostivirea Ta, Isaia văzând-o, dis-de-diminează a grăit: învia-vor morții și cei din morminte se vor scula, și toți cei de pe pământ se vor bucura.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție!

Înnoiești pe pământeni, Ziditorule, făcându-Te pământean; și giulgiul și mormântul arată taina ce este întru Tine, Cuvinte; că sftnicul cel cuvios înseamnă sfatul Celui ce Te-a născut, Care m-a înnoit în Tine cu mare cuviință.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție!

Prin moarte ai prefăcut omorârea, prin îngropare stricăciunea; că nestricăcios ai făcut trupul pe care l-ai luat, cu dumnezeiasca cuviință făcându-l nemuritor; că trupul Tău, Stăpâne, n-a văzut stricăciune; nici sufletul Tău n-a rămas în iad, care este lucru necuvenit.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, mărire Ție!

Ieșind, Ziditorul meu, din ceea ce nu știe de bărbat, și fiind împuns cu sulița în coastă, din aceea ai făcut înnoire Evei făcându-Te Adam, adormind mai presus de fire, cu somn făcător de viață, și ridicând viața din somn și din stricăciune, ca un Atotputernic.

Irmos

Lumina cea neînserată a dumnezeieștii arătării Tale, Hristoase, care s-a făcut spre noi, pentru milostivirea Ta, Isaia văzând-o, dis-de-dimineată a grăit: învia-vor morții și cei din morminte se vor scula, și toți cei de pe pământ se vor bucura.

Cântarea VI, glas 6

Irmos

Prins a fost, dar nu a fost ținut în pânțelele chitului Iona; că al Tău chip purtând, al Celui ce ai pățimit și îngropării Te-ai dat, ca dintr-o cămară din fiară a ieșit și a grăit străjerilor: Cei ce păziți cele deșarte și mincinoase, mila voastră ați părăsit-o.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție!

Omorât ai fost, dar nu Te-ai despărțit, Cuvinte, de trupul pe care l-ai luat; că de s-a și stricat Templul Tău în vremea patimii, și așa unul era ipostasul Dumnezeirii și al trupului Tău; că în amândouă unul ești, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, Dumnezeu și Om.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție!

Greșeala lui Adam a fost ucigătoare de om, iar nu ucigătoare de Dumnezeu. Că deși a pățimit firea trupului Tău celui de țărână, Dumnezeirea a rămas fără patimă; că stricăciunea cea din Tine o ai prefăcut în nestricăciune, și din înviere ai arătat izvorul vieții celei nestricăcioase.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție!

Împărățit-a iadul peste neamul omenesc, dar n-a rămas în veci; că Tu, Puternice, fiind pus în groapă, cu palma cea începătoare de viață ai rupt încuietorile morții; și ai propovăduit celor ce dormeau acolo din veac, izbăvirea cea nemincinoasă, făcându-Te, Mântuitorule, Cel dintâi sculat din morți.

Irmos

Prins a fost, dar nu a fost ținut în pânțelele chitului Iona; că al Tău chip purtând, al Celui ce ai pățimit și îngropării Te-ai dat, ca dintr-o cămară

din fiară a ieșit și a grăit străjerilor: Cei ce păziți cele deșarte și mincinoase, mila voastră ați părăsit-o.

Condac, glas 6

Cel ce a încuiat adâncul s-a văzut mort, și cu smirnă și cu giulgiu înfășurându-se, în mormânt a fost pus ca un mort Cel fără de moarte, și femeile au venit să-L ungă cu mir, plângând cu amar și grăind: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, în care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

Icos

Cel ce cuprinde toate S-a înălțat pe Cruce, și se tânguește toată zidirea, văzându-L răstignit gol pe lemn; soarele și-a ascuns razele, și stelele și-au tănuit lumina, și pământul cu multă frică s-a clătinat, marea a fugit și pietrele s-au despicat, și morminte multe s-au deschis, și trupuri de sfinți bărbați s-au sculat; iadul jos a suspinat, și iudeii s-au sfătuit să hulească învierea lui Hristos. Iar femeile au grăit: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, în care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

Cântarea VII, glas 6

Irmos

Negrăită minune! Cel ce a izbăvit în cuptor pe evlavioșii tineri din văpaie, în mormânt este pus mort fără suflare, spre mântuirea noastră, a celor

ce cântăm: mântuitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Rănit-u-s-a iadul, primind în inima sa pe Cel ce a fost rănit în coastă cu sulița, și a suspinat topindu-se de focul cel dumnezeiesc, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Bogat este mormântul, că primind în sine pe Făcătorul ca pe un adormit, s-a arătat dumnezeiască visticie de viață, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

După obiceiul pentru cei morți, a primit punerea în mormânt Viața tuturor, și a arătat mormântul izvor al învierii, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Una era Dumnezeuirea lui Hristos în iad și în mormânt și în Eden nedespărțită, împreună cu Tatăl și cu Duhul, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: mântuitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Irmos

Negrăită minune! Cel ce a izbăvit în cuptor pe evlavioșii tineri din văpaie, în mormânt este pus mort fără suflare, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: mântuitorule Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Cântarea VIII, glas 6

Irmos

Spăimântează-te înfricoșându-te, cerule, și să se clatine temeliiile pământului. Că iată este socotit între cei morți Cel ce locuiește în înălțime, și în mormânt mic ca un străin este primit. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preaînălțați-L întru toți vecii.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Stricatu-s-a Templul cel preacurat, dar împreună a ridicat cortul cel căzut, că al doilea Adam, Cel ce locuiește în înălțime, S-a pogorât la Adam cel dintâi, până la cămările iadului. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preaînălțați-L întru toți vecii.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Încetat-a îndrăzneala ucenicilor, iar Iosif cel din Arimateea s-a arătat inimos, că văzând mort și gol pe Dumnezeu cel peste toate, L-a cerut și L-a îngropat grăind: Tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preaînălțați-L întru toți vecii.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

O, minune nouă! O, bunătate! O, nespusă răbdare! Că de bunăvoie se pecetluiește sub pământ Cel ce locuiește în înălțime, și este hulit Dumnezeu ca un înșelător. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preaînălțați-L întru toți vecii.

Irmos

Spăimântează-te înfricoșându-te, cerule, și să se clatine temeliiile pământului. Că iată este socotit între cei morți Cel ce locuiește în înălțime, și în mormânt mic ca un străin este primit. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preaînălțați-L întru toți vecii.

Cântarea IX, glas 6

Irmos

Nu te tângui, pentru Mine, Maică, văzându-Mă în groapă pe Mine, Fiul tău, pe Care M-ai

zămislit în pântece fără de sămânță; că Mă voi scula și Mă voi preamări și voi înălța în mărire ca un Dumnezeu, pe cei ce cu credință și cu dragoste pe tine neîncetat te măresc.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Întru străină nașterea Ta scăpând de dureri, mai presus de fire m-am fericit, Fiul meu cel fără de început; iar acum, Dumnezeul meu, văzându-Te mort fără suflare, mă sfâșii cumplit cu sabia întristării. Dar Te scoală, ca să fiu mărită.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Mă acoperă pământul voind Eu, dar se înfricoșează portarii iadului văzându-Mă, Maică, îmbrăcat cu haina sângerată a izbândirii; că ucigând, ca un Dumnezeu, pe vrăjmași cu Crucea, iarăși voi învia și te voi mări.

Stih: Mărire Ție, Dumnezeul nostru, mărire Ție!

Să se bucure făptura, să se veselească toți pământenii, că vrăjmașul, iadul, s-a prădat; femeile cu miruri să iasă în întâmpinare, că izbăvesc pe Adam și pe Eva cu tot neamul, și a treia zi voi învia.

Irmos

Nu te tângui, pentru Mine, Maică, văzându-Mă în groapă pe Mine, Fiul tău, pe Care M-ai zămislit în pântec fără de sămânță; că Mă voi scula și Mă voi preamări și voi înălța în mărire ca un Dumnezeu, pe cei ce cu credință și cu dragoste pe tine neîncetat te măresc.

Poporul: **S**finte Dumnezeule... **M**ărire Tatălui...
Preasfântă Treime... **D**oamne, îndură-te spre noi... **M**ărire Tatălui... **T**atăl nostru...

Preotul: **C**ă a ta este împărăția, și puterea, și mărirea, a Tatălui, a Fiului, și a Sfântului Spirit, acum și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

Tropar, glas 2

Când te-ai coborât la moarte, cel ce ești Viața cea fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu strălucirea Dumnezeirii tale; iar când ai înviat pe cei morți din cele dedesubt, toate puterile cerești au strigat: Dătătorule de viață, Hristoase Dumnezeul nostru, mărire ție!

*Apoi,
Ectenia întreită*

Preotul: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila ta, rugămu-ne ție auzi-ne și te îndură spre noi.

Poporul: Doamne, îndură-te spre noi. (*de 3 ori*)

Încă ne rugăm ca să se păzească sfânt locașul acesta și tot orașul (*sau satul*) și țara de ciumă, de foamete, de cutremur, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul cel dintre noi; și pentru ca blând, milostiv și lesne iertător să fie bunul și iubitorul de oameni

Preotul: Dumnezeu nostru și să întoarcă toată mania ce este pornită împotriva noastră și să ne scape de urgia care pe dreptate e asupra noastră și să se îndure spre noi.

Preotul: Auzi-ne pe noi, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare departe și, milostive Părinte, milostiv fii pentru păcatele noastre și te îndură spre noi.

Preotul, cu glas înalt:

Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Preotul: Mărire Ție, Dumnezeu nostru, mărire Ție.

Poporul: Mărire... Și acum... Doamne, îndură-Te spre noi, *de 3 ori*. — Părinte, binecuvântează.

Preotul: Hristos, Adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile preacuratei Maicii Sale și ale tuturor Sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

Poporul: Amin

UTRENIA ÎNVIERII

Cu puțin timp înainte de miezul nopții (aproape de ora 12), preotul (la catedrale arhiereul, în mănăstiri starețul, iar la bisericile de enorie cu mai mulți slujitori protosul), aprinzând de la candela de deasupra sfintei mese o făclie mai mare și frumos împodobită, iese cu ea între sfintele uși și, stând pe solee (sau între sfeșnicele împărătești), înalță făclia cu ambele mâini și rostește cu glas mare chemarea:

Veniți de primiți lumină!

Preotul rostește această chemare de trei ori la rând, îndreptându-se prima dată către credincioșii din față, a doua oară către credincioșii din dreapta bisericii și a treia oară spre cei din stânga. Credincioșii din față se apropie și își aprind luminările lor de la făclia preotului și apoi unii de la alții (dacă sunt mai mulți clerici, ei își aprind cei dintâi făcliile lor de la cel mai mare). Unde slujește un singur preot, după ce a lăsat făclia, el ia acum Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce și iese prin sfintele uși, iar înaintea lui merg paracliserii și cântăreții, purtând icoana învierii, cădelnița și sfeșnice cu lumini aprinse (sau făclii), cântând cu toți pe glasul al 6-lea:

Învierea ta, Hristoase Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi pe pământ ne învrednicește cu inimă curată să te mărim.

La catedrale, mănăstiri și bisericile deenorie cu mai mulți slujitori, cel mai mare ia Sfânta Cruce, primul dintre preoți Sfânta Evanghelie, altul icoana învierii, diaconii cădelnițele, iar ceilalți slujitori mai mici (hipodiaconii ori credincioșii dinainte rânduiți) sfeșnicele. Procesiunea începe cu cântăreții având și ei făclii aprinse în mâini, după aceștia diaconii

purtând cădelnițele în dreapta și făclii aprinse în stânga, apoi preoții cu Sfânta Evanghelie și icoana, și la urmă de tot protosul (la catedrale arhiereul) cu Sfânta Cruce. Toți credincioșii ies afară, iar în biserică nu rămâne decât cel care trebuie să aprindă candelile și sfeșnicele; se închid ușile bisericii. Ieșind din biserică, clericii și însoțitorii lor merg pe rând la locul din față (din curtea bisericii) unde s-a apus din vreme o masă gătită și împodobită după rânduială; trecând cu toții prin partea dinspre miazănoapte a mesei, în ordinea în care au ieșit din biserică, preoții se așează în partea de apus a mesei, cu fețele spre răsărit, stând cel mai mare (arhiereul) în mijloc, iar ceilalți preoți în dreapta și în stânga lui, după vrednicia lor. Preoții pun pe masă Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și icoana învierii, iar sfeșnicele se așează unul în partea de nord, iar altul în cea de sud a mesei (dacă sunt sfeșnice mici, ele sunt puse pe masă, de o parte și de alta a Sfintei Evanghelii). Preotul (protosul) primește cădelnița și ținând în mână stângă Sfânta Cruce și o făclie aprinsă, cădește Sfânta Evanghelie, mergând pe rând în cele patru colțuri ale mesei, și apoi pe credincioși; dacă este un singur diacon, el stă cu făclia aprinsă în latura opusă, iar dacă sunt doi diaconi ei încadrează pe protos, stând unul în latura din dreapta

acestui, celălalt în latura din stânga. Terminându-se căderea, încetează sunetul clopotelor și al toacei, iar diaconul (în lipsa lui, preotul, stând în latura de apus a mesei, cu fața spre răsărit) zice:

Preotul: **Și** pentru ca să ne învrednicim a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeu să-l rugăm.

Poporul: **Doamne**, îndură-te spre noi, (*de 3 ori.*)

Preotul: **Înțelepciune**, drepti să ascultăm Sfânta Evanghelie. Pace tuturor!

Poporul: **Și** spiritului tău.

Preotul: **Din** Sfânta Evanghelie după Sfântul apostol și evanghelist, Matei, citire:

Poporul: **Mărire Ție**, Doamne, mărire Ție.

Preotul: **Să** luăm aminte.

Evanghelia după Matei (28,1-15)

În vremea aceea, după ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua cea dintâi a săptămânii, au venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Și iată s-a făcut cutremur mare, căci îngerul Domnului, coborându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de la ușă și a stat deasupra ei. Și înfățișarea lui era luminoasă ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat cei care păzeau și s-au

făcut ca niște morți. Iar îngerul, vorbind femeilor a zis: Nu vă temeți, că știu că pe Isus cel răstignit îl căutați. Nu este aici, căci s-a sculat precum a spus. Veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. Duceți-vă degrabă și spuneți ucenicilor săi că s-a sculat din morți și iată va merge mai înainte de voi în Galileea, acolo îl veți vedea. Iată, v-am spus vouă. Iar ele au plecat în grabă de la mormânt și cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească pe ucenicii săi. Dar cum mergeau ele să vestească pe ucenici, iată Isus le-a întâmpinat și le-a zis: bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele lui și i s-au închinat. Atunci Isus le-a zis: nu vă temeți. Mergeți și spuneți fraților mei să meargă în Galileea, și acolo mă vor vedea. Iar pe când se duceau ele, iată unii dintre păzitori, venind în oraș, au spus căpeteniilor preoților toate cele ce s-au întâmplat. Atunci ei, adunându-se împreună cu bătrânii și ținând sfat, au dat bani mulți ostașilor și le-au zis: Spune-ți că «ucenicii lui, venind noaptea, l-au furat pe când noi dormeam». Dacă însă se va auzi aceasta la dregător, noi îl vom potoli și pe voi vă vom face fără grijă. Iar ei luând banii, au făcut cum i-au învățat; și s-a răspândit vorba aceasta între iudei până în ziua de astăzi.

Poporul: Mărire Ție, Doamne, mărire Ție.

Dacă este un singur diacon, el trece acum

în latura de răsărit a mesei, stând cu fața spre apus și având în dreapta lumânarea aprinsă; dacă sunt doi, ei încadrează pe preot (protos), stand unul în latura de miazăzi, iar altul în latura de miazănoapte a mesei, unul cu fața spre celălalt. Preotul (protosul) primește în dreapta cădelnița aprinsă, iar în stânga crucea și o făclie aprinsă, și stând cu fața spre răsărit și cădind, face semnul crucii și spune cu glas înalt, binecuvântarea utreniei:

Mărire Sfintei, Celei de o ființă și de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Preotul cântă acum, cu glas mare, troparul, glas 5:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Iar poporul repetă: Hristos a înviat...

După aceasta cântă preotul până la jumătate același tropar:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...

și poporul continuă: ...și celor din morminte viață dăruindu-le.

Apoi preotul (protosul), din locul unde a stat până acum, cădind spre răsărit rostește cu glas înalt:

Stih: Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui și să fugă de la fața lui, cei ce-l urăsc pe el.

Poporul: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (o dată)

În timpul acesta preotul (protosul) trece în latura de miazăzi a mesei (diaconul în cea de miazănoapte) și stând cu fața spre miazănoapte, cădește din nou și rostește:

Stih: Precum se risipește fumul să se risipească, precum se topește ceara de fața focului.

Poporul: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*o dată*)

Trecând în latura de răsărit a mesei (diaconul în cea de apus) și stând cu fața spre apus, preotul (protosul) cădește din nou și rostește:

Stih: Așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească.

Poporul: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*o dată*)

Trecând în latura de miazănoapte a mesei (diaconul în cea de miazăzi) și stând cu fața spre miazăzi, preotul (protosul) cădește și rostește:

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

Poporul: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*o dată*)

Revenind în fața mesei, adică în latura dinspre apus (iar diaconul trecând în cea

de răsărit), preotul cădește din nou și rostește:

Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Poporul: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*o dată*)

Acum preotul cântă din nou, cu glas înalt:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...

Iar poporul cântă sfârșitul: ...și celor din morminte viață dăruindu-le.

Apoi,

Ectenia mare

Cu pace Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici, și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfânt lăcașul acesta, și pentru cei ce cu credință, cu bună cucernicie, și cu frică de

Dumnezeu intră într-însul, Domnului să ne rugăm.

Pentru Sfântul Părinte Papa (N), pentru Preafericitul Părinte Arhiepiscop (N), pentru (Înalt) Preasfințitul (Arhi) Episcopul nostru (N), și pentru cinstita Preoțime, întru Hristos Diaconime, pentru tot Clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru autoritățile și oștirea țării noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru țara noastră, orașul (**sau satul**) acesta și pentru toate orașele și satele, și pentru cei ce cu credință locuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.

Pentru bună liniștea aerului, și pentru înmulțirea roadelor pământului, și pentru timpuri de pace, Domnului să ne rugăm.

Pentru cei ce călătoresc, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, și pentru cei robiți, și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fim mântuiți de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuiește, miluiește, și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Pe preasfânta, Curata, Preabinecuvântata, mărita, Doamna noastră de Dumnezeu Născătoare, și pururea Fecioară Maria, cu toți Sfinții pomenind-o, pe noi înșine, și unul pe altul, și toată viața noastră, lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că Ție se cuvine toată mărirea, cinstirea, și închinarea, Tatălui, și Fiului, și Sfântului Spirit, acum, și pururea, și în vecii vecilor.

Poporul: Amin

După aceasta se face înconjurul bisericii în procesiune de trei ori, cântându-se troparul: Hristos a înviat din morți.... Pe parcursul procesiunii se trag clopotele. Ajungând la ușa bisericii închisă, preotul lovește cu crucea zicând:

Ridicați, boieri, porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul măririi!

Iar din biserică se întreabă: Cine este acesta Împăratul măririi?

***Preotul:* Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în război, acesta este Împăratul măririi.**

Ridicați, boieri, porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul măririi!

Și iarăși: Cine este acesta Împăratul măririi?

Preotul: Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în război, acesta este Împăratul măririi. Ridicați, boieri, porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul măririi!

Și iarăși: Cine este acesta Împăratul măririi?

Preotul: Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în război, acesta este împăratul măririi.

Acum se deschide ușa și intră cu toții în biserică, cântând: Hristos a înviat... Preotul intră în sfântul altar, punând pe Sfânta Masă Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce; cel care poartă icoana învierii o așează pe tetrapod, iar cântăreții, rămânând la locurile lor, în strane, continuă cântarea Canonului învierii precum se arată mai jos. La bisericile cu mai mulți slujitori, unul dintre preoți, care va fi rânduit, începe lucrarea Proscomediei, iar protosul (la catedrale arhiereul), luând cădelnița în dreapta, iar în stânga făclie aprinsă și o cruce, însoțit de diaconi, cădește întâi în sfântul altar, și apoi, ieșind printre sfintele uși, în toată

biserica. Atunci când începe să cădească, în naos, preotul zice către credincioșii din dreapta bisericii, cu glas mare: Hristos a înviat! Iar aceștia răspund: Adevărat a înviat! La fel se face și când preotul cădește spre credincioșii din stânga sau din pronaosul bisericii.

CANONUL ÎNVIERII

Cântarea 1, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Ziua învierii, popoare, să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință.

Hristos a înviat din morți...

Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a învierii. Și, cântându-i cântare de biruință, luminat să-l auzim zicând: Bucurați-vă!

Hristos a înviat din morți...

Cerurile după cuviință să se veselească și pământul să se bucure. Și să prăznuiască toată

lumea cea văzută și cea nevăzută; că a înviat Hristos, Bucuria cea veșnică.

Irmos

Ziua învierii, popoare, să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că a ta este stăpânirea, și a ta este împărăția și puterea și mărirea, a Tatălui și Fiului și a Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Cântarea a 3-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Veniți să bem băutura nouă, nu dinpiatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul nesticăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos, prin care ne întărim.

Hristos a înviat din morți...

Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul, și pământul și cele dedesubt, deci să prăznuiască toată făptura învierea lui Hristos, întru care s-a întărit.

Hristos a înviat din morți...

Ieri m-am îngropat împreună cu tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu tine, cel ce ai înviat. Răstignitu-m-am ieri împreună cu tine: însuși

împreună mă preamărește, Mântuitorule, în împărăția ta.

Irmos

Veniți să bem băutura nouă, nu din piatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul stricăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos, prin care ne întărim.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că tu ești Dumnezeu nostru și ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Ipacoiul, glas 4

Venind mai înainte de zori cele ce au fost cu Maria și gășind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce căutați, printre morți, ca pe un om, pe cel ce este întru lumina cea veșnică? Vedeți giulgiurile cele de îngropare. Alergați și vestiți lumii că a înviat Domnul, omorând moartea, pentru că este Fiul lui Dumnezeu, cel ce mântuiește neamul omenesc.

Cântarea a 4-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeugrăitorul Avacum să stea împreună cu noi și să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit cu mare glas: Astăzi este mântuirea lumii, că a înviat Hristos ca un atotputernic.

Hristos a înviat din morți...

Parte bărbătească, ca cel ce a deschis pântecul fecioresc, fost-a Hristos; iar ca om, Mielușelul s-a chemat. Și fără prihană a fost, Paștile noastre, ca cel ce n-a gustat întinarea; și ca un Dumnezeu adevărat, desăvârșit s-a numit.

Hristos a înviat din morți...

Ca un mielușel de un an, cununa cea binecuvântată de noi, Hristos, de voie pentru toți s-a jertfit, Paștile cele curățitoare; și iarăși din mormânt a strălucit nouă, frumos, soarele dreptății.

Hristos a înviat din morți...

Dumnezeiescul părinte David înaintea chivotului umbrei a săltat jucând; iar noi, poporul cel sfânt al lui Dumnezeu, plinirea închipuirilor văzând, să ne veselim dumnezeiește, că a înviat Hristos, ca un atotputernic.

Irmos

La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeugrăitorul Avacum să stea împreună cu noi și să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit cu mare glas: Astăzi este mântuirea lumii, că a înviat Hristos ca un atotputernic.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Cântarea a 5-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Să mergem dis-de-dimineată și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului; și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind.

Hristos a înviat din morți...

Milostivirea ta cea nemăsurată văzând- o cei ținuți în legăturile iadului, spre lumină se grăbeau, Hristoase, cu picioare sprintene, laudând Paștile cele veșnice.

Hristos a înviat din morți...

Să ne apropiem, purtătorilor de lumină, de Hristos, cel ce a ieșit din mormânt ca un mire; și să prăznuim, împreună cu cetele cele iubitoare de praznice, Paștile lui Dumnezeu, cele mântuitoare.

Irmos

Să mergem dis-de-dimineată și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului; și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne

rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeu, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că s-a sfințit și s-a preamărit preacinstitul și de mare cuviință numele tău: al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Cântarea a 6-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Coborâtu-te-ai în cele mai de jos ale pământului și ai sfărâmat încuietorile cele veșnice, care-i țineau pe cei legați, Hristoase; iar a treia zi, ca și Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Hristos a înviat din morți...

Păzind pecețile întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, cel ce n-ai stricat cheile Fecioarei prin nașterea ta și ne-ai deschis nouă ușile raiului.

Hristos a înviat din morți...

Mântuitorul meu, jertfa cea vie și nejertfită, ca un Dumnezeu, pe tine însuți de voie aducându-te Tatălui, ai sculat pe Adam cu tot neamul, înviind din mormânt.

Irmos

Coborâtu-te-ai în cele mai de jos ale pământului și ai sfărâmat încuietorile cele veșnice, care-i țineau pe cei legați, Hristoase; iar a treia zi, ca și Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (de 3 ori)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că tu ești Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre și ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Condacul, glas 8

Deși te-ai coborât în mormânt, cel ce ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit și ai înviat, ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosițe: Bucurați-vă! și Apostolilor tăi pace dăruindu-le, cel ce dai celor căzuți ridicare.

Icos

Pe Soarele cel mai presus de soare, care a apus oarecând în mormânt, întâmpinatu-l-au către dimineață, căutându-l ca pe o zi, mironosițele femei și, una către alta, grăiau: o prietenelor, veniți să ungem cu miresme Trupul cel de viață purtător și îngropat, Trupul care a înviat pe Adam

cel căzut, care zace în mormânt. Să mergem, să ne sârguim ca și magii și să ne închinăm, și să aducem miruri în loc de daruri, celui ce nu în scutece, ci în giulgiu a fost înfășurat, și să plângem, și să grăim: O, Stăpâne, scoală-te, cel ce dai celor căzuți ridicare.

Sinaxar

În Sfânta și Marea Duminică a Paștilor prăznuim învierea cea dătătoare de viață a Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Stihuri:

Hristos, coborând la luptă cu iadul, singur, după ce a luat pradă multă de biruință, s-a ridicat. A cărui mărire și putere este în vecii vecilor. Amin.

Apoi clericii cântă în sfântul altar, pe glas 2

Invierea lui Hristos văzând, să ne închinăm sfântului Domn, lui Isus unuia celui fără de păcat. Crucii tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă învierea ta o laudăm și o preamărim. Că tu ești Dumnezeuul nostru: afară de tine pe altul nu știm, numele tău numim. Veniți toți credincioșii, să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos; că iată a venit, prin Cruce, bucurie în toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, laudăm Învierea lui: că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Apoi, glas 6

Înviind Isus din mormânt, precum a zis mai înainte, ne-a dăruit nouă viață veșnică și mare milă.

Cântarea a 7-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimește ca un muritor; și prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nesticăciunii, cel ce unul este binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri, și preamărit.

Hristos a înviat din morți...

Femeile cele de Dumnezeu înțelepțite, cu miruri către tine au alergat; și, bucurându-se, s-au închinat ție, Dumnezeuului celui viu, pe care, ca pe un mort, cu lacrimi te căutau; și Paștile cele de taină ucenicilor tăi, Hristoase, le-au binevestit.

Hristos a înviat din morți...

Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începutul altei vieți veșnice; și săltând, laudăm pe Pricinuitorul, cel unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri, și preamărit.

Hristos a înviat din morți...

Cât este de sfântă, cu adevărat, și întru totul prăznuită această noapte de mântuire și strălucită, mai înainte vestitoare fiind a zilei celei purtătoare de lumină, a învierii, în care Lumina cea fără de ani din mormânt cu trupul tuturor a strălucit.

Irmos

Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimește ca un muritor; și prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestrucăciunii, cel ce unul este binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri, și preamărit.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți

sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Fie puterea împărăției tale binecuvântată și preamărită, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Cântarea a 8-a, Irmos

Hristos a înviat din morți...

Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor este, și sărbătoare a sărbătorilor, în care binecuvântăm pe Hristos în veci.

Hristos a înviat din morți...

Veniți, din rodul cel nou al viței al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a învierii, împărăției lui Hristos să ne împărtășim, laudându-l pe el ca pe un Dumnezeu, în veci.

Hristos a înviat din morți...

Ridică împrejur ochii tăi, Sioane și vezi. Că iată, au venit la tine fiii tăi, ca niște făclii de Dumnezeu luminate, de la apus și de la miazănoapte, și de la mare și de la răsărit, întru tine binecuvântând pe Hristos în veci.

Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mărire ție.

Părinte atotținătorule și Cuvinte și Spirite, Ființă, ceea ce ești una în trei ipostaze, preaînalte în ființă și preaînalte Dumnezeule, întru tine ne-am botezat și pe tine te binecuvântăm în toți vecii.

Irmos

Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor este, și sărbătoare a sărbătorilor, în care binecuvântăm pe Hristos în veci.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (*de 3 ori*)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că s-a binecuvântat numele tău și s-a preamărit împărăția ta, a Tatălui și a Fiului și a Sfantului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Preotul: Pe Născătoarea de Dumnezeu și Maica luminii în cântări cinstind-o, să o mărim!

Apoi:

Cântarea a 9-a, Irmos

Îngerul a strigat celei pline de har: Curată Fecioară, bucură-te! Și iarăși zic: bucură-te! Că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt.

Irmos

Luminează-te, luminează-te, noue Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane! Iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea Fiului tău.

Stihuri:

Mărește, sufletul meu, pe cel ce a înviat a treia zi din mormânt, pe Hristos, dătătorul de viață.

Mărește, sufletul meu, pe cel ce a pătimit de bună voie, și s-a îngropat și a înviat a treia zi din mormânt.

Hristos, Paștile cele noi, Jertfa cea vie jertfită, mieluşelul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatul lumii.

Deșteptat-ai, după ce ai adormit, pe cei morți din veac, împărătește răcnind ca un leu din Iuda.

Magdalena-Maria a alergat la mormânt, și pe Hristos văzându-l, ca pe un grădinar l-a întrebat.

Înger strălucitor către femei a strigat:

*nu mai plângeți, căci Hristos a înviat.
Hristos a înviat, cel ce a călcat
moartea și pe morți i-a ridicat. Popoare veseliți-
vă.*

*Astăzi toată făptura se veselește și se
bucură, că Hristos a înviat, și iadul l-a
prădat.*

*Astăzi a prădat iadul Stăpânul, cel ce a
ridicat pe cei legați pe care-i avea din veac,
cumplit ținuți în sine.*

O, dumnezeiescul! O, iubitul! O preadulcele tău glas! Căci cu noi ai făgăduit să fii cu adevărat, până la sfârșitul veacului, Hristoase. Pe care întărire de nădejde credincioșii avându-te, ne bucurăm.

În loc de: Mărire...

Mărește, sufletul meu, stăpânirea cea în trei ipostaze și nedespărțită dumnezeire. O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, înțelepciunea și Cuvântul și puterea lui Dumnezeu. Dă-ne nouă să ne împărtășim cu tine, mai adevărat, în ziua neînserată a împărăției tale.

În loc de: Și acum...

Bucură-te, Fecioară, bucură-te! Bucură-te, binecuvântată! Bucură-te, preamărită! Că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt!

Irmos

Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane! Iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea celui născut al tău.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (de 3 ori)

Preotul: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, Dumnezeule, cu harul Tău.

Poporul: Doamne, îndură-Te spre noi.

Preotul: Pe preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu-Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Poporul: Ție, Doamne.

Preotul, cu glas înalt:

Că pe Tine Te laudă toate Puterile cerești și Ție mărire înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Luminătoarea Învierii

Cu trupul adormind, ca un muritor, Împărate și Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând și moartea pierzând; Paștile nestricăciunii, lumii de mântuire.

La Laude

Se cântă opt Stihiri: patru ale învierii din Octoih, pe glasul 1, și patru ale Paștilor, pe glasul al 5-lea:

Stih: Toată suflarea să laude pe Domnul. Lăudați pe Domnul din ceruri, lăudați-l pe el întru cele de sus! Ție ți se cuvine cântare Dumnezeule.

Stih: Lăudați-l pe el toți îngerii lui, lăudați-l pe el toate puterile lui. Ție ți se cuvine cântare, Dumnezeule.

Stih: Lăudați-l pe el întru puterile lui, lăudați-l după mulțimea măririi lui.

Lăudăm Hristoase patima ta cea mântuitoare și mărim învierea ta.

Stih: Lăudați-l pe el în glas de trâmbiță, lăudați-l pe el în psaltire și alăută.

Cel ce răstignire ai răbdat și moartea ai stricat și ai înviat din morți, împacă viața noastră, Doamne, ca un singur atotputernic.

Stih: Lăudați-l pe el în timpane și în hore, lăudați-l pe el în strune și organe.

Cel ce iadul l-ai prădat și pe om l-ai înviat cu învierea ta, Hristoase, învrednicește-ne pe noi cu inimă curată să te lăudăm și să te mărim.

Stih: Lăudați-l pe el în chimvale bine răsunătoare, lăudați-l pe el în chimvale de strigare. Toată suflarea să laude pe Domnul.

Coborârea ta cea cu dumnezeiască cuviință mărint-o te lăudăm pe tine Hristoase. Născutu-te-ai din Fecioară și nedespărțit ai fost de Tatăl. Pătimit-ai ca un om și de voie ai răbdat răstignire. Înviat-ai din mormânt ca dintr-o cămară ieșind, ca sământuiești lumea, Doamne, mărire ție.

Apoi,

Stihirile Paștilor, glas 5

Stih: **S**ă se scoale Dumnezeu, și să se risipească vrăjmașii lui, și să fugă de la fața lui cei ce-l urăsc pe el.

Paștile cele sfințite astăzi nouă s-au arătat. Paștile cele nouă și sfinte, Paștile cele de taină, Paștile cele preacinstite, Paștile Hristos Mântuitorul; Paștile cele fără prihană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile care au deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii.

Stih: *Precum se risipește fumul să se risipească, precum se topește ceara de la fața focului.*

Veniți de la mormânt, femei bine vestitoare, și ziceți Sionului: Primește de la noi bunele vestiri de bucurie ale învierii lui Hristos. Veselește-te, saltă și te bucură, Ierusalime, pe Împăratul Hristos văzându-l ca pe un mire ieșind din mormânt.

Stih: *Așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească.*

Mironosițele femei, foarte de dimineață, stând înaintea mormântului Dătătorului de viață, aflat-au înger pe piatră șezând; și acela, grăind către ele așa zicea: Ce căutați pe cel viu printre morți? Ce plângeți pe cel nesticăcios, ca și cum ar fi fost în stricăciune? Mergând, vestiți ucenicilor lui.

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

Paștile cele frumoase, Paștile Domnului, Paștile! Paștile cele preacinstite nouă ne-au răsărit! Paștile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrățișăm! O, Paștile, mântuire de întristare! Că astăzi, din mormânt ca dintr-o cămară strălucind Hristos, pe femei de bucurie le-a umplut, zicând: Vestiți apostolilor!

Mărire..., Și acum..., glas 5

Ziuă învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le. (de 3 ori)

Cuvânt de învățătură

**Al celui între sfinți părintelui nostru
Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul
Constantinopolului, în sfânta și luminata zi
a**

măritei și mântuitoarei învieri a lui Hristos, Dumnezeul nostru

De este cineva binecredincios și iubitor de Dumnezeu, să se bucure de acest Praznic frumos și luminat. De este cineva slugă înțeleaptă, să intre, bucurându-se, în bucuria Domnului său. De s-a ostenit cineva postind, să-și ia acum răsplata. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-și primească astăzi răsplata cea dreaptă. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulțumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al șaselea, să nu se îndoiască, nicidecum, căci cu nimic nu va fipăgubit. De a întârziat cineva până la ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se. De a ajuns cineva abia în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă din pricina întârzierii, căci darnic fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă ca și pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi; și pe cel de pe urmă, miluiește, și pe cel dintâi, mângâie; și aceluia plătește, și acestuia dăruiește; și faptele le primește; și gândul îl ține în seamă, și lucrul îl prețuiește, și voința o laudă. Pentru aceasta, intrați toți întru bucuria Domnului nostru: și cei dintâi, și cei de al doilea, luați plata. Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină, ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu

iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței; împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății. Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat împărăția cea de obște. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt iertare a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului; a stins-o pe ea cel ce a fost ținut de ea. Prădat-a iadul cel ce s-a coborât în iad; umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul lui. Și aceasta mai înainte înțelegând-o Isaia a grăit: Iadul, zice, s-a amărât, întâmpinându-te pe tine jos; amărātu-s-a, că s-a stricat. S-a amărât, că a fost batjocorit; s-a amărât, că a fost omorât; s-a amărât, că s-a surpat; s-a amărât că a fost legat. A primit un trup și de Dumnezeu a fost lovit. A primit pământ și s-a întâlnit cu cerul. A primit ceea ce vedea și a căzut prin ceea ce nu vedea. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-s-a Hristos și au căzut diavoli. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat -a Hristos și nici un mort nu este în groapă; că Hristos, sculându-se din morți, începătură celor adormiți s-a făcut. Lui i se cuvine mărirea și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Apoi,

Troparul Sfântului Ioan gură de Aur, glas 8

Din gura ta ca o lumină de foc strălucind harul, lumea a luminat, visteriile ne iubirii de argint

lumii a câștigat, înălțimea gândului smerit nouă ne-a arătat. Ci cu cuvintele tale învățându-ne, Părinte Ioane Gură de Aur, roagă pe Cuvântul, Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Apoi, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur.